

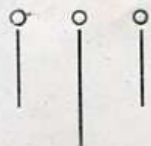
25124 1020/1814 a. 2

A NAGYKÁROLYI
REF. EGYHÁZMEGYE

1914. ÉVI SZEPTEMBER 23-ÁN MÁTÉSZALKÁN TARTOTT
RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

KIADTA:
KINCSES ISTVÁN
EGYHÁZMEGYEI JEGYZŐ.

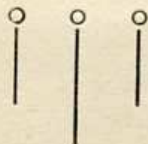
NYOMATOTT A NAGYKÁROLYI PETŐFI-NYOMDA R.T.-NÁL
1914. NAGYKÁROLYBAN. 1914.

A NAGYKÁROLYI
REF. EGYHÁZMEGYE

1914. ÉVI SZEPTEMBER 23-ÁN MÁTÉSZALKÁN TARTOTT
===== RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK =====

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA
KINCSES ISTVÁN
EGYHÁZMEGYEI JEGYZŐ.

NYOMATOTT A NAGYKÁROLYI PETŐFI-NYOMDA R.-T.-NÁL
1914. NAGYKÁROLYBAN. 1914.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétel a nagykarolyi ref. egyházmegye 1914. évi szeptember
23-án Mátészalkán tartott közgyűlésében.

JELENVOLTAK :

Berey József esperes, Bányay Endre v. tbíró
e l n ö k ö k.

Kincses István, Havas Gyula, Tukacs Lajos, Király István,
Takács Ferenc lelkészi, — Bányay Endre, Péchy László világi
tanácsbírák.

JEGYZŐK :

Kincses István és Fóris Lajos lelkészi jegyzők.

EGYHÁZAK KÉPVISELŐI :

LELKÉSZEK :		VILÁGIAK :
Bere :	Tukacs László	—
Börvely :	Havas Gyula	—
Csomaköz :	—	—
Dengeleg :	—	—
Dobra :	—	—
Domahida :	—	—
Érendréd :	—	—
Érkötvélyes :	—	—
Fábiánháza :	Asztalos Kálmán	—
Gebe :	Szigethy Gyula	—
Gencs :	Pap József	—
Géres :	—	—
Hodász :	Ujlaky Béla	—
Ilk :	—	—
Irinny :	—	—

LELKÉSZEK :		VILÁGIAK :
Kaplony :	—	—
Kántorjánosi :	Gönczy József	—
Királydaróczi :	—	—
Kismajtény :	—	—
Mátészalka :	Kincses István	Néma Mihály
Mérk :	—	—
Nagydobos :	Mózes István	—
Nagyecsed :	Berey József	Nemes Imre
Nagykároly :	—	—
Nyírmeggyes :	Tukacs Lajos	—
Olcsva :	Nagy Imre	—
Olcsvaapáti :	Fóris Lajos	—
Ópályi :	Király István	—
Parasznya :	—	—
Papos :	Kéry Pál	Kovács Sándor
Szamosszeg :	—	Ordai Gusztáv
Szaniszló :	Takács Ferenc	—
Szentmiklós :	Csighy István	—
Jármi :	Szobonya József	—
Vitka :	—	—

Tanítóképviselők : Nagy Sándor, Szoboszlay Pál, Tóth Imre.

47. sz. Esperes alkalmi buzgó imája után Bányay Endre helyettes világi elnök a közgyűlést megnyitja.

48. sz. Domahidy Elemér egyházmegyei gondnok hivatalos elfoglaltsága folytán meg nem jelenhetvén, a világi elnöki tisztre Bányay Endre, mint rangidős b. tbiró helyettesül megbizatik. Veres Imre, Korány János, Csutoros Albert, M. Szabó Miklós és Rácz Elek lelkészek, továbbá Kacsó Károly és Gáspár Pál v. tbirák részint betegség, részint hivatalos elfoglaltság és közlekedési akadályok indokából távol maradásukat bejelentvén, azt a közgyűlés tudomásul veszi. Az egyházközségek világi képviselői megbízó leveleiket beterjesztvén, azok alapján a fent kitett sorrendben igazoltattak s a közgyűlés megalakult.

49. sz. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére az elnökség és jegyzők közbejöttével Tukacs Lajos és Király István tbirák megbizattak.

50. sz. Mózes István szamoszegi beszolgáló lelkész a napirend előtt felszólalván, a szamoszegi egyház közigazgatási bírósági ügyét kéri a tárgysorozatba felvenni.

Esperes amaz előterjesztése után, hogy a jelen nyomasztó körülmények között, midőn a fegyveres szolgálatra behívott ügyész is távol van, amint körlevelében előre jelezte és ami ellen felszólamlással, felebbezéssel senki sem élt — a jelen gyűlésre bírósági ügyeket ki nem tűzött, s a szamoszegi ügy iratai kéznél nincsenek. — Közgyűlés a Mózes István kérelmének helyt nem ad.

51. sz. Olvastatott az esperes következő időközi jelentése :

Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Most, midőn az egész világ izgatott érdeklődése a háboru eseményeire van erősen szögezve, jelentésem kezdete sem lehet más, mint a háboru folytán felmerült intézkedésekről megemlékezés.

Az általános mozgósítás aug. első napján, amily hirtelen jött, ép oly jelentékeny hullámozást idézett elő egyházaink addig békés, csendes vizein. A tájékozatlanság első napjaiban nemcsak hiveink jó része, de ifjabb lelkészeink, segédlelkészeink, tanítóink is jelentkeztek, kik közül a lelkészjellegűek visszabocsátattak ugyan, de tanítóink jó része s hiveink nagy számmal maradtak bent fegyveres szolgálattételre. Sajnos, a legtöbb egyházból hivatalomhoz értesítés nem érkezvén az eltávozott belhivatalnokokról, pontos kimutatást nem közölhetek.

Lelkészeink közzül behivatattak, mint tábori lelkészek: Batta Miklós szamoszegi és M. Szabó Miklós királydaróczi lelkészek, ez utóbbi azonban szabadságoltatott s visszatérhetett egyházába. Sürgősen intézkedtem s Batta Miklós eltávozása folytán felügyelő lelkésszé Mózes István nagydobosi lelkészt neveztem ki s egyuttal a közel lakó lelkészeket felhívtam az esetleges lelkészi teendők végezésére.

A gyors bevonulás által előidézett anyagi zavarok szanálására kibocsátottam az 1124. számú körlevelet, melyben „segélyző bizottság“-ok alakítására hívtam fel lelkésztársaimat és a presbyteriumokat. Hogy a kezdet el ne odáztassék, három

nap alatt bekértem a jelentéseket. Habár ezek a jelentések csekély számban érkeztek be, még is hiszem, hogy tényleg az intézkedések megtételük s a hadba vonultak itthonmaradott családtagjai nyomasztó szükségét nem szenvednek sehol.

Intézkedtem felsőbb rendeletre a bevonult tanítók helyettesítéséről az 1199. számú körlevélben.

Egyházmegyei ügyészünk is fegyverre szállított, amely körülmény lehetetlenné tette volna rendes viszonyok között is a bírósági ügyek tárgyalását, mostani helyzetünkben pedig egyébképen sem tárgyaltunk volna bírósági ügyet.

A sebesültek gondozása nagyobb városaink feladatát képezi ez idő szerint, de hiszem, hogy a legkisebb község is megadta adományát részökre, hogy lehetőleg enyhítve legyen szenvedésök.

A fekete felhők között aranyugár is tört át felénk. 40 segédlelkészünk pár nappal ezelőtt második lelkészképesítő vizsgát téven Debreczenben, kinyilatkoztatták elsőben püspök ur előtt, aztán a vizsgálat megejtése után a bizottság jelenlétében, hogy nem óhajtanak élni jogukkal, mely a fegyveres szolgálat alul őket mentesíti, hanem, ha a haza érdeke úgy kívánja, készek fegyvert is ragadni a haza védelmére.

Miután nincs kizárva, hogy e fényes példát nemcsak a többi segédlelkészek, de rendes lelkészek is követni fogják, kérem a Nagytiszteletű és Méltóságos egyházmegyei közgyűlést az iránt intézkedni, hogy az önként jelentkező lelkészek és segédlelkészek is szabadságot nyerjenek pár heti kiképeztetésök s aztán esetleges hadba menetelők ideje alatt és helyök csak ideiglenesen töltsék be s fizetésöket folytonosan élvezhessék. Rendes lelkészek eltávoztása esetében pedig reménylem, hogy az itthon maradó szomszéd lelkésztárs készséggel elvállalja a felügyelő lelkészséget.

Tisztelettel és bizalommal kérem az én szabadságoltatásomat is, abban az esetben, ha a kiképzésre alkalmasnak talál-tatom, annyival inkább, mert ez iránti szándékomat Főtiszteletű és Méltóságos püspök urnak már bejelentettem.

Egyházamban a lelkészi teendőket végezni fogja az egyház hitoktató segédlelkésze, felügyelő lelkész leend Asztalos Kálmán, az esperesi esetleges teendőket pedig ellátja szükség esetén, törvényszerinti helyettesem Kincses István egyházmegyei főjegyző ur.

Ezek után áttérek a száraz tényekre, statisztikára, melyeket jelentésemben fel kell említenem.

A nyomtatásban szétküldött részletes jelentésemet, — szó-
kás szerint felolvasottnak tekintve — ahhoz csak a következő
általános megjegyzést csatolom :

Mindenesetre elítélendő jelenség, hogy több egyházban
nemcsak a hétköznapi isteni tiszteletnek maradnak el, de még
sokszor vasárnap délután sem tartatik még isteni tisztelet sem.
Nehezen hódít tért téli hónapokban a belmissziói munkálkodás.
34 egyház közül csak 7 helyen tartatott köznapi biblia magya-
rázat. Vasárnapi iskola alig van, felolvasó estélyek itt-ott;
énekkar még kevesebb, sőt van gyülekezet, ahol egyetlen
vallásos lap sem jár. Bizony, a vallásos élet fokozására többet
kell tennünk!

Iskoláinkat átadogatjuk az államnak s az eredmény: a
református jellegnek lepattogzása rólunk. Hovatovább terjed a
se hideg, se meleg vallásosság, az ősi erények elhomályoso-
dása s volt eset, hogy a konfirmációra is a növendékeket az
állami iskolai tanító tanította és nem a lelkész, aki pedig a
hitoktatásért 100 korona tiszteletdíjat élvez. Helyes volna
elrendelni, hogy a konfirmációhoz, kivétel nélkül mindenütt
lelkész készítse elő a növendékeket s a konfirmáció minden
helyen egyidőben tartassék.

Egyébképen elmondhatom, hogy haladunk előre anyagilag
és valláserkölcsi tekintetben. Ahol anyagi zilált helyzet volt,
meg van a remény, hogy segéllyel rövidesen eltüntethető lesz.
A parochiális tanács felállítása és működése legtöbb helyen
elmaradt, azonban a háboru veszélye közelebb hozott egymás-
hoz s jobban megnyitotta a keblek irgalomforrását, mint a
felsőbb hatóság szabályrendelete.

Elnökileg elintéztem egy ügyet, nevezetesen jóváhagytam
a kismajtényi egyház szerződését az állammal, mely szerint
kijavított régi iskolaépületét, állami óvó céljára bérbe adta 10
évre, évi 700 koronáért. Kérem helyeslőleg tudomásul venni.

Változások a belhivatalnokok között a következők: Mérekre
meghívás útján megválasztott Ignéczy Sándor szőlőskei ren-
des lelkész április 5-ikén, s miután felebbezés nem adatott be,
a választást megerősítettem. Állását október elsején foglalja el.
Kérem végleges megerősítését.

Segédlelkészek között:

Fábiánházára kirendeltetett Oláh István junius 8-tól.

Paposra junius 12-től kezdődő hatállyal Tariska Béla.
Csomaközre julius 1-től Szabó Lajos.

Kérem bekebeleztetésöket.

A tanítói karban:

Tőtös János nagykárolyi orgonista kántortanító 41 évi hű és példás szolgálata után a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által (75889. sz.) nyugdíjaztatott november 1-től.

Adja a kegyelemnek Istene, hogy a nyugalom idejében se lankadjon egyházunk iránti eddig tapasztalt szeretete s nagyrabecsülésünk mellett sokáig tartsa meg a jóságos Ég megérdemelt boldogságban.

Kántorjánosiban Sziky Géza lemondása folytán megválasztott aug. 23-án Jeszenszky György, aki oklevelet szerzett 1914. junius hóban Debreczenben. Végleges megerősítésének és eskületételének nincs semmi akadálya.

Gencsen Sebestyén Vince az ottani állami elemi iskolához neveztetett ki.

Hodászon Papp Lajos katonai szolgálatra bevonult, Mérkről pedig Bara Zsuzsánna Nagykárolyba távozott betegápolónak, azonban püspöki és miniszteri rendelet értelmé szerint szeptember 15-ikén tul szabadságot nem adhattam részére.

Nagyecsed, 1914. szeptember 23.

alázatos szolgálja

Berey József,

esperes.

Esperes felolvasott jelentését a közgyűlés tudomásul veszi s abból kifolyólag a következő határozatokat hozza:

1. A konfirmációi oktatás, továbbá a hétköznapi és vasárnap délutáni istentiszteletnek az összes gyülekezetekben rendszeresítése tárgyában a kellő tanulmányozás és javaslattétellel Szigethy Gyula lelkész megbizatik, s e javaslatnak tárgyalása a jövő közgyűlésre kitűzetik.

2. A kismajtényi iskolának állami kisdédóvoda céljára évi 700 korona bérösszeg mellett történt bérbeadását s ennek esperes által eszközölt elnöki jóváhagyását a közgyűlés helyeslőleg tudomásul veszi.

3. Ignéczy Sándor Mérkre megválasztott rendes lelkészt ezen állásában végleg meg-erősíti.

4. Oláh István fábiánházai, Tariska Béla paposi, Szabó Lajos csomaközi és Király Pál ópályi segédlelkészeket egyházmegyénkbe be-kebelezi.

5. Tötös János nagykárolyi kántor-tanítónak nyugalombavonulását hosszas és áldásos működésének hálás elismerése s jegyzőkönyvi meg-örökítése mellett tudomásul veszi.

6. Jeszenszky Györgynek kántorjánosiba rendes tanítóvá történt megválasztását a köz-gyűlés tudomásul veszi s nevezettet a hivatali eskü tételére felhívja.

7. A fegyveres kiképzésre esetleg bevonuló lelkészek és segédlelkészeknek állásuk és java-dalmazásuk biztosítása mellett fegyveres szol-gálatuk tartalmára szabadságot ad.

52. sz. Esperes előadja, hogy a közbejött nehéz körülmények folytán nem volt olyan helyzetben, hogy az egyház-megyei gyámpénztárban a szabályrendelet szerinti vizsgálatot megejthesse. A közpénztárt azonban Szigethy Gyula ellenőr közbejöttével megvizsgálván, arról a következő jelentést ter-jeszi be:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Az egyházmegyei közpénztárnak 1914. év január 1-től alantírt napig terjedő kezelését esperes és pénztárnok jelenlé-tében felülvizsgálván, az eredményt következőkben van sze-rencsém előterjeszteni:

Bevétel	19,883 kor. 53 fillér
Kiadás	19,641 kor. 23 fillér
Maradt	242 kor. 30 fillér,

mely a készpénz átolvasásakor talált 2 fillérrel növekedik. A bevétel között van egy 70 koronás átfutó tétel, melyről csak annyit sikerült megtudnunk, hogy azt a kerület küldi a király-daróczi lelkészség részére „tőkeképzősegély“ címen; de

hogy miféle tőkét kell ebből képezni és ki köteles annak hova-fordítására felügyelni stb.? ezekről semmit nem tudunk. Égető szükség továbbá, hogy a fegyelmi ügyekben hivatalból előlege-zett összegek az illetőktől sürgősen behajlassanak, mert már most is „*periculum est in mora.*” A tiszteletdíjak, járulékok fizetésénél felmerülő postaköltségek a pénztár által volnának fedezendő, mivel ezek olyan minutialék, melyek a számadás tiszta képét számbaveendő haszon nélkül rontják.

Bátorkodom megemlíteni még, hogy az irodai stb. költ-ségek igen tekintélyes összeget képviselnek, amit az ügykör szélesedése igazolni látszik. Biztatást nyertünk azonban arra, hogy e címen jövőre lényeges megtakarítások fognak eszkö-zőltetni.

Egyebekben a számadás ugy bevételi, mint kiadási tételei-ben kellően okmányolva van; a kezelés hü, pontos, ki-fogástalan.

Amiről midőn tiszteletteljes jelentésünket betérjesztem: vagyok

Gebe, 1914. augusztus hó 20-án

a nagytt. egyházmegyei közgyűlésnek
alázatos szolgája

Szigethy Gyula

közpénztári ellenőr.

A közpénztári számadás időközi megvizs-gálásáról szóló ellenőri jelentést a közgyűlés tu-domásul veszi. A fegyelmi ügyekben hivatalból előlegezett vizsgálati költségek és a bírságok szigorú behajtását az esperes figyelmébe ajánlja, a pénztárból kiutalt összegek postadíjának fel-számolásánál a méltányosság szemmel tartására a pénztárnokot felhívja.

53. sz. Olvastatott a lelkészi tbiróságra beadott szavaza-tok felbontásáról felvett jegyzőkönyv, mely szerint ezen tiszt-ségre Takács Ferenc szaniszlói lelkész 22 szavazattal lett megválasztva.

A választást a közgyűlés örömmel veszi tu-domásul s Takács Ferenc megválasztott lelkészi tbiró a hivatali esküt a közgyűlés színe előtt leteszi.

54. sz. Olvastatott a számvevőszék jelentése:

Számvevőszék jelentése az 1913-ik évi későn beadott egyházgondnoki számadások s egyházi költségelőirányzatokról.

Megvizsgálván a krasznaszentmiklósi és olcsvai egyházgondnoki számadást és egyházi költségelőirányzatot, a szentmiklósi egyházgondnoki számadást 5016·34 K bevétel, 4363·36 K kiadás és 652·98 K maradvánnyal, az 1914-ik évi költségelőirányzatot 3451·20 K fedezet, 3314·20 K szükséglet és 137 K maradvánnyal, az olcsvai egyházgondnoki számadást 5389·44 K bevétel, 5051·63 K kiadás és 337·81 K maradvány, az 1914-ik évi egyházi költségelőirányzatot 9012·09 K fedezet, 9012·09 K szükséglettel megerősítésre ajánljuk azon hozzáadással, hogy a törvény által sürgetett egyházfenntartási, szegény és iskola alapokat jövőre teremtsék meg.

A paposi gondnoki számadás megvizsgálására, az egyházmegyei közgyűlés megbízásából 1914. máj. hó 18-án szállott ki számvevőszék Paposra. Reggeli 9 órától az ebédnek áldozott kevés idő kivételével esti 9 óráig munkálkodván, megállapítottuk, hogy az egyházi vagyon kezelése szabálytalanul, főgondnok, gondnok és lelkész kezén oszlott meg, kik mindnyájan külön-külön úgy bevételeket, mint kiadásokat eszközöltek, de naplóikat soha össze nem egyeztették s a számadást egyoldalulag főgondnok ellen irányított éllel állította össze a főgondnokkal személyes dolgokból kifolyólag ellentétben álló segédlelkész vezetése mellett az egyháztanács, minek eredményeként főgondnok 1434·20 K számadási maradványban elmarasztaltatott.

Számvevőszék úgy a Földváry Tamás főgondnok, mint a Kovács Péter gondnok és Kéri Pál lelkész naplóját átvizsgálván, megállapította, hogy 10230 K 61 fillér bevétellel szemben a kiadás 10157·92 K, maradvány pedig 72·69 K. Ezen összegből 16·23 K. Földváry Tamás főgondnokot, 56·46 K pedig Kovács Péter gondnokot terheli, oly formán, hogy Kovács Péter naplóján kitüntetett 72·80 K maradványból 16·34 K-t tartozik lelkész részére kifizetni, mint a lelkész naplójából megállapított tulkiadást.

Az 1914-ik évi egyházi költségelőirányzatot 11602·40 K fedezet, 11782·58 K szükséglet s kölcsönből fedezendő 180·18 K hiánnyal állapítottuk meg.

Mind a számadást, mind a költségelőirányzatot az általunk megállapított eredménnyel, midőn megerősítésre ajánljuk egyzsersmind utasítani kérjük a paposi presbyteriumot az egyházi vagyonkezelése körül a törvény által előirt formák megtartására.

A nagykárolyi egyházból pótlólag beérkezett „Alapok számadását“ 5244·85 korona főösszeggel, ugy szintén a géresi egyház malomszámadását 8411·49 K bevétel, 5984·10 K kiadás és 2427·39 K maradvánnyal megerősítésre ajánljuk.

Végül tisztelettel jelentjük, hogy tavaszi egyházmegyei közgyűlésünk megbizása alapján a gondnok számadási nyomtatványok kellő mennyiségben elkészítettvén, számvevőszéki elnöknel letétbe helyezve, az igentisztelt egyházak rendelkezésére állanak.

Kiváló tiszteletünk nyilvánításával maradtunk

Mátészalka, 1914. szeptember 23.

Havas Gyula

e. m. számv. elnök.

Tukacs Lajos

e. m. számv. sz. tag

A számvevőszék felolvasott jelentését a közgyűlés tudomásul veszi, s a megvizsgált számadásokat megerősíti és jóváhagyja. A paposi egyház jelenlevő képviselői e határozatba beleegyezésüket nyilvánítják.

55. sz. Egyházkerületi képviselőkül a nagykárolyi egyházmegye részéről az 1915. évre.

Kincses István lelkészi és Domahidy István világi tag küldetnek ki.

56. sz. Dr. Szepesi Károly egyházmegyei ügyész fegyveres szolgálatra bevonulván,

helyettesítését a közgyűlés oly módon oldja meg, hogy az ügyészi teendők végzésére az északi oldalon dr. Tukacs Dezső nyirbátori, s a déli oldalon dr. Nagy Sándor erdődi ügyvédek bizza meg.

57. sz. Esperes a mult közgyűlés 6. sz. határozatának d. és e. pontjából kifolyólag jelenti, hogy amennyiben az elké-

sett gondnoki számadások és költségeloirányzatok időközben mind beadattak, az elrendelt fegyelmi vizsgálat megindítása mellőzve lett. Továbbá jelenti esperes, hogy a számadási nyomtatványok elkészítettén, a számvevőszék elnökénél megrendelhetők.

58. sz. Tárgyaltattak a közalapi tökesegélyért benyújtott kérvények.

Közgyűlésünk a folyamodó egyházak közül első helyen ajánlja a következőket :

1. Géres 20,000. 2. Érdengeleg 20,000. 3. Nyirparasznya 10,000. 4. Krasznaszentmiklós 20,000. 5. Kaplony 5,000. 6. Gebe 10,000. 7. Iriny 20,000. 8. Fábiánháza 10,000. 9. Olcsva-apáti 10,000. 10. Nagykároly 10,000. 11. Olcsva 10,000 korona segélyre.

II. helyen ajánltattak : 1. Ilk 4,600. 2. Ópályi 8,000. 3. Nagydobos 10,000. 4. Mérk 15,000. 5. Jármí 10,000. 6. Kántorjánosi 8,000. 7. Szamosszeg 10,000. 8. Nyirmeggyes 10,000. 9. Börvely 9,000. 10. Hodász 10,000 korona segélyre.

59. sz. Tárgyaltattak a ref. segélyegylethez folyamodó egyházak kérvényei.

Közgyűlés a ref. segélyegylethez folyamodó egyházközségek és pedig : 1. Bere. 2. Csomaköz. 3. Fábiánháza. 4. Krasznaszentmiklós. 5. Ópályi 6. Jármí egyházak kérvényeit pártolólág terjeszti fel az egyházkerület.

60. sz. Esperes kérdést intéz a közgyűléshez az iránt, hogy az egyházmegyei szabályrendeletben megállapított napidíj illeti-e az esperes akadályoztatása esetén kanonika vizitációra kiküldött helyettesét.

Közgyűlés megállapítja, hogy a szabályrendeletben előírt napidíj az esperesnek a kanonika vizitáció megejtésére kiküldött helyettesét is megilleti.

61. sz. Tóth Imre mátészalkai tanító a körlátogató tanítóságról lemondását bejelenti.

Tóth Inrének a körlátogató tanítóságról való lemondását hasznos működésének elismerése mellett sajnálattal veszi tudomásul a közgyűlés. Együttal helyette körlátogató tanítóvá Tóth Béla nyírmeggyesi tanítót választja meg.

62. sz. Olvastatott dr. Baltazár Dezső püspök levele, melyben a főrendiházba való behívása alkalmából egyházme gyénk által történt üdvözlést megköszöni.

A szeretett főpásztor köszönőlevelét közgyű-
lésünk tudomásul veszi.

63. sz. Olvastatott dr. Németh István püspök levele, melyben a dunántuli egyházkerület püspökévé választatása alkalmából kifejezett üdvözlését egyházmegyénknek megköszöni.
Tudomásul vétetik.

64. sz. Olvastatott a konvent 92—1914. sz. határozatá-
rozatának 4. pontja, melyben felhivattak az egyházmegyék, hogy a nyugdíjasokat és özvegyeket illetményeik felvételével, a tagokat pedig járulékaik befizetésével kapcsolatosan terhelő postaköltségek megtakarítása céljából nyitassanak a nyugdij-
intézeti pénzkezelők részére a m. kir. postatakarékpénztárnál a clearingforgalomban is résztvevő csekkszámlát.

Közgyűlés megbizza a pénztárnokokat e tárgyban a szükséges intézkedések megtételével.

65. sz. Előterjesztetett a konvent 279—1913. sz. hatá-
rozata, melyben a 93—1913. sz. intézkedés megváltoztatásával kimondja, hogy a lelkészek korpótléka után fizétendő 2% évi fentartói járulék nem a tagok, hanem az állást fentartó egy-
házközségek által fizetendők az orsz. nyugdíjintézetbe.

Tudomásul vétetett.

66. sz. A debreczeni egyházmegye lelkészi közértekez-
lete átteszi 9/914 sz. jkvi kivonatát, melyben a Rózsa Sándor egyházkerületi pénztárnok odaadó, hű szolgálatai elismerésének jeléül annak nevére a Kálvineum kebelében a lelkészek 2

kor. hozzájárulásával létesítendő alapítvány gyarapítására hívja fel egyházmegyénket.

A debreczeni egyházmegye közértekezletének, a Rózsa Sándor alapítványt tárgyaló megkeresése további intézkedés céljából Havas Gyula lelkes-egyesületi elnöknek kiadatik.

67. sz. Olvastatott az egyházkerületi elnökségnek 5208/914. sz. felhívása, melyben az egyházkerületi közgyűlésnek a rendkívüli körülmények folytán, netalán elmaradása esetére a sürgős ügyeknek elnöki elintézés alá terjesztésére hívja fel egyházmegyei közgyűlésünket.

Közgyűlés sürgősség tekintetéből a közalapi tökesegélyért és a ref. segélyegylethez folyamodó egyházközségek kérvényeit jelöli meg az egyházkerületi elnökséghez felterjesztendőül.

68. sz. Olvastatott Deme Kálmán v. tbiró levele, melyben azon indokból, hogy Beregszászba távozása folytán egyházi ügyeinket figyelemmel nem kísérheti v. tbirói állásáról lemondását jelenti be.

Közgyűlés őszinte sajnálattal veszi tudomásul Deme Kálmán v. tbiróságról való lemondását, s megbecsülhetetlen hasznos szolgálatáért elismerését és hálás köszönetét jkönyvben kifejezni határozza.

Egyuttal a megüresedett v. tbirói állás betöltése céljából a szavazást elrendeli s annak sikertelensége esetére a szavazatbontó bizottságot újabb szavazás elrendelésére megbizza.

69. sz. Jármí jóváhagyás végett beterjeszti a presbyteriumnak és egyházközségi közgyűlésnek 1914. szeptember 6-án 3. illetve 2. sz. a. hozott azon határozatát, melyben kimondják, hogy a magtári pénzalap (ez időszerint 1500 kor.) évi kamatjövedelme 1913. évi jüliustól kezdve az 1866. évben megállapított kölcsön magtári szabályzatnak megfelelőleg $\frac{2}{3}$ részben a hivek egyházi adójának százalékos arányban leendő könnyebbitésére, $\frac{1}{3}$ részben pedig a tőke gyarapítására fordíttassék. Ugyan e célra fordítandók a magtár 40 köblön tul

növekedő, vagy kölcsönül ki nem vitt termény mennyiségének eladásából befolyó összegek is.

Minthogy a jármí egyház a hivatolt 1866. évi magtári alapszabályzatot az iratokhoz nem csatolta, közgyűlésünk a megerősítés tárgyában hozandó végleges határozatát a jövő közgyűlésre tartja fenn; jogában állván a jármí presbiteriumnak a magtári alap kezelésére vonatkozó határozatát saját felelőségére addig is életbe léptetni.

70. sz. A jármí egyházközség megerősítés végett beterjeszti az 1914. évi június 28-án tartott presbyteriumi gyűlésnek 3. sz. és az 1914. szeptember 6-án tartott egyházközségi közgyűlésnek 1. sz. határozatait, melyekben kimondja, hogy a Becsey Lászlótól megvásárolt szőlő birtokot személyi pótlékul adja a két tanító használatába s a vételár kamatának fizetését tőlük nem igényli. Egyszersmind kéri az adásvevési szerződés jóváhagyását.

Közgyűlés a jármí egyház presbyteri és egyházközségi közgyűlésének a tanítók használatára vásárolt szőlő személyi pótlékul való átadása tárgyában hozott határozatát megerősíti, s azon adásvételi jogügyletet, mely szerint a jármí egyház a jármí 211. sz. tkvi betétben 892. hrsz. a. 300 □-öl területtel felvett szőlő ingatlant Becsey Lászlótól 280 kor. kialakított vételáron megvásárolja, jóváhagyja azzal, hogy a vásárolt ingatlan a tanítók személyi pótlékát képezendi. Egyszersmind az adásvételi szerződést és mellékleteit felsőbb jóváhagyás céljából az egyházkerületre felterjeszti.

71. sz. Ópályi jóváhagyás végett beterjeszti a templom renoválási költségvetését 6882·85 kor. összeggel.

Az ópályi egyházközség templom renoválási költségeloirányzatát jóváhagyja közgyűlés azzal, hogy az építő-bizottság utólag kikérendő véleménye figyelembe vétessék.

72. sz. Jármí jóváhagyás végett beterjeszti templomjavítása, lelkészlak újból fedése, tanítólak és lelkészlak istállója-

jának újból építésére vonatkozó költségelőirányzatát 10552·93 kor. összeggel.

A jármű egyház templom javítási stb. költségvetését az egyházmegyei közgyűlés az építőbizottság utólag kikérendő véleményének figyelembe ajánlásával jóváhagyja és megerősíti.

73. sz. Szaniszló megerősítés végett beterjeszti lelkészi díjlevelét

Közgyűlés a szaniszlói lelkészség díjlevelét — miután az egyházkerület által felvetett hiányok pótolttak megerősíti, s felsőbb jóváhagyás végett az egyházkerületnek felterjeszti.

74. sz. Dr. Tukacs Dezső megválasztott helyettes ügyész a közgyűlésen megjelenvén, a hivatali eskütelére felhivatott.

s azt a közgyűlés színe előtt letevén, eszperes buzdító szavai után magát az egyházmegye szolgálatára készséggel felajánlja.

75. sz. Tárgyaltatott Takács Ferenc szaniszlói lelkész kérelme, melylyel a lelkészi szőlőben általa épített borház 300 kor. építési költségét, mint hasznos beruházást kéri nyilvántartásba venni.

A szaniszlói lelkészi szőlőben épített borház 300 kor. építési költsége nyilvántartásba vétetvén, az építető lelkész utódja majdan az árulás figyelembe vételével megállapítandó becsár megtérítésére elköteleztetik.

76. sz. Tárgyaltatott a gencsi egyház tandíjkárpótlásának ügye.

Miután a tandíjkárpótlás kérésének elmulasztása az akkori néhai lelkész betegségéből eredt, a fegyelmi eljárás megindítására a mostani lelkésszel és egyházzal szemben indokolatlan. Azonban az újabb folyamodás figyelmébe ajánltatik

77 sz. Krasznaszentmiklós jóváhagyás végett beterjeszti lelkészlak építésének költségvetését 21299·20 kor. költséggel.

Közgyűlésünk a krasznaszentmiklósi lelkészlak építésének költségvetését azzal hagyja jóvá, hogy az építőbizottság utólagosan kikérendő véleménye figyelembe vétessék.

78. sz. A tárgysorozat kimerítettén, világi elnök a közgyűlést berekeszti.

Hitelesített Mátészalkán, 1914. szeptember 28.

Berey József
esperes.

Kincses István
em. jegyző.

Tukacs Lajos
hitelesítő.

Király István

TARTALOM.

	Oldal.
47. sz. Ima és megnyitás	4
48. „ Távollevők igazolása, megalakulás	4
49. „ Jegyzőkönyvhitelesítő	4
50. „ Mózes J. felszólamlása	5
51. „ Esperes időközi jelentése	5
52. „ Ellenőri jelentés	9
53. „ Takács F. lelkész tbiróvá választása és eskütétele	10
54. „ Számszék jelentés gondnoki számadásokról	11
55. „ Egyházker. képviselők választatnak	12
56. „ Dr. Tukacs D. és Dr. Nagy Sándor ügyészhelyettesekké választatnak	12
57. „ Esperes jelentés elkéssetten beadott számadásokról	12
58. „ Közalapi tőke segélykérvények	13
59. „ Ref. Segélyegyleti kérvények	13
60. „ Esperes helyett vizitáló napidija	13
61. „ Tóth Imre lemondása	14
62. „ Dr. Baltazár D. köszönete	14
63. „ Dr. Németh J.	14
64. „ Gyámpénztárnál postatakp. csekkszámle bevezetése	14
65. „ Leszkészi korpótlék utáni nyugdíjint. fent. jár.	14
66. „ Rózsa Sándor alapítv. létesítése	14
67. „ Sürgős ügyek megjelöltenek	15
68. „ Deme Kálmán v. tbiró lemondása	15
69. „ Jármí kölesön magtári alapja	15
70. „ Jármí szőlővétele megerősítettik	16
71. „ Ópályi költségvetése megerősítettik	16
72. „ Jármí	16
73. „ Szaniszlói lelkész díjlevele	17
74. „ Dr. Tukacs Dezső ügyész eskütétele	17
75. „ Szaniszlói hasznos beruházás	17
76. „ Genes tandijkárpótlás ügye	17
77. „ Krasznaszetmiklós költségvetése megerősítettik	17
78. „ Közgyűlés berekesztése	18

ESPERESI JELENTÉS

a nagykárolyi református egyházmegye állapotáról
az 1913-ik évben.

A törvényes egyházlátogatást május és június hó első-felében elvégeztem 21 egyházban, az iskolalátogató lelkészek szíves közreműködésével. Tizennégy egyházba személyesen nem mehetvén, nagytiszteletű Kincses István főjegyző ur volt szíves 12 egyházban, Csutoros Albert, érendrédi lelkész ur pedig 2 egyházban teljesíteni helyettem az egyházlátogatást és iskolai tanítás megvizsgálását, melyért fogadják itt is hálás köszönetemet.

Az általános megjegyzéseket közgyűlési jelentésemre tartván fenn, az egyházlátogatási jegyzőkönyv sorrendje szerint a száraz tényeket és adatokat a következőkben van szerencsém előadni :

I. Vallásos erkölcsi állapot.

1. Ünnepeken és vasárnapokon az isteni tisztelet nagy buzgósággal és igen szép eredménnyel tartatott 15 egyházban, jó eredménnyel 18, kellő eredménnyel 2 egyházban.

2. Vasárnap délután kátémagyarázat tartatott 15 egyházban, bibliamagyarázat 8 egyházban, felváltva kátémagyarázat és bibliamagyarázat 9 egyházban, ha hivek jelentek meg, predikáció, bibliamagyarázat, vagy ima 2 egyházban, egy helyen semmi.

3. Köznapokon reggel és délután isteni tisztelet tartatott 1 egyházban, csak délelőtt és bűnbánati héten délután is 18 egyházban, csak bűnbánati héten 2 egyházban, csak bűnbá-

nati héten is csak délelőtt 4 egyházban, hetenkint 4-szer d. e. és bűnbánati héten d. e. és d. u. 1 egyházban, hetenkint háromszor d. e. és bűnbánati héten d. e. és d. u. 1 egyházban, hetenkint kétszer d. e. és bűnbánati héten d. u. is 3 egyházban, télen hetenkint kétszer, nyáron egyszer 1 egyházban, csak télen és tavasszal délelőtt 4 egyházban.

4. Köznapi bibliamagyarázat csak a téli hónapokban tartott hetenkint egyszer 4 egyházban, az adventi napokban 3 egyházban, 28 egyházban nem.

5. Vallásos élet fokozására téli ujságot járattak 18, más vallásos irányu lapot 8 egyházban. Vallásos felolvasások tartattak 13 egyházban. Énekkar volt 8 helyen. Jótékony egylet 1. Biblia olvasókör 1. Vasárnapi iskola 1. „Vasárnap“ jár 13 egyházba. Semmi intézkedés nem történt 5 helyen.

6. Konfirmációhoz a növendékeket a lelkész készíti elő 24, segédlelkész 5, tanító a lelkész felügyelete alatt 6 egyházban.

7. Konfirmáció tartatott virágvasárnapon 1, nagypénteken 1, husvétkor 2, áldozócsütörtökön 10, pünköst előtt 7, pünköstben 6, junius és julius hóban 6, aratási urvacsorakor 2 egyházban.

8. Urvacsorával élők száma volt a 35 egyházban 6 alkalommal 41.901. (Emelkedés 1218.)

9. Betegeknak az urvac-ora kívánatra bármikor kiszolgáltattatott 28 egyházban, csak templomi urvacsoraosztáskor 6 helyen, Irinyben csak husvétkor.

10. Szektáriusok : nazarénus fi 33, nő 26 = 59. (+ 3)
baptista fi 5, nő 3 = 8. (+ 1.)

11. Egyházi szertartást mellőzött 1 házaspár.

12. Vadházasok száma 45 pár, viszálykodó házaspár volt 10.

13. Áttért hozzánk fi 6, nő 6 = 12. Kitért fi 1, nő 1 = 2.

14. Szegényekről gondoskodott 10 egyház 587 korona 85 fillér értékben.

15. *Egyház és iskola javára adakozások :*

Bere : Botos Mihály és neje Fányi Er-

zsébet — urasztalához két iz-

ben adtak kenyeret — egy-

esetben bort is . . . . .

6.— K 6.— K

Börvely : Az egyház szükségére Ava-

sán János . . . . . 20.— K

Hegedüs Lajos . . . . . 10.— K

Kun Sándor . . . . . 10.— K 40.— K

Átvitel : —.—.— K 46.— K

Áthozat : ——— K		46.— K
Csomaköz : Urasztalához kenyért és bort adott 6 ízben Uray József ref. lelkész neje	12.— K	12.— K
Érendréd : Fényes Pál bőjti urvacsorára Szintai Kálmán husvéti ur- vacsorára	10.— K 10.— K	
Dr. Falussy Árpád pünkösti urvacsorára	10.— K	
Nagy István ujkenyéri urva- csorára	10.— K	
Veres Lajos ujbori urvacsorára	10.— K	
Veres György karácsonyi ur- vacsorára	10.— K	60.— K
Fábiánháza : Község egyháznak . .	240.— K	
Veres Gábor egyháznak	150.— K	
Kovács Ferenc "	20.— K	
Énekkar "	75.— K	
Pataki Lajos "	5.— K	
Nyíri Sándorné "	10.— K	
Varga Gusztáv "	10.— K	
Szalai Gábor "	10.— K	
Szilágyi Gusztáv "	4.— K	
B. Tóth Jánosné "	10.— K	
Urvacsorai kenyér 6 ízben	12.— K	546.— K
Genes : Urvacsoraosztáskor kenyeret ad- nak a hivek	12.— K	12.— K
Géres : Urvacsoraosztáskor kenyeret és bort hivek adnak	150.— K	150.— K
Hodász : Szikszay György	20.— K	
Urvacsorai kenyeret és bort adtak Ujlaky Béláné	7.— K	
Galgóczy János	7.— K	
Csak kenyeret Lakatos Gyuláné	2.— K	
Szikszay Gyuláné	2.— K	
Özv. Pankótay Istvánné	2.— K	
Gál Lajosné	2.— K	
Perselypénz	26 25 K	68 25 K
Ilk : Urvacsorához kenyeret és bort hi- vek adtak	50.— K	50.— K
Átvitel : ——— K		944 25 K

	Áthozat : ——— K	944·25 K
<i>Iriny</i> : Gyermekei színelőadás jövedelme	19·64 K	
Báli jövedelem	57·96 K	
Özv. Ujlaky Andrásné ajándéka	40·— K	
Veress Imre lelkész	110·— K	
Sándor Károly tanító	20·— K	
Barabás András	20·— K	
Fejes István	10·— K	
Barabás István	10·— K	
Orosz János	10·— K	
Bakó József	10·— K	
Rendes államsegély	35·39 K	342·99 K
<i>Jármí</i> : Néhai özv. Szondi Zsigmondné hagyományozott	20·— K	
Urasztalához kenyeret mind a 6-szor Györfy Albert	10·— K	
Bort adtak Szobonya József lel- kész, Szilágyi András gond- nok, Kis Mihály (Kisszekeres- ről), Takács Pál, Kulin Sán- dor, Szilágyi Kata	24·— K	54·— K
<i>Kaplony</i> : Egyház szükségeire adakoz- tak Hajdu Mihály	4·— K	
Hegedüs Bálint	4·— K	
Vakarcs Rákhel	10·— K	
Urasztalára egész éven át ke- nyeret adott özv. Nyiri La- josné, bort adott özv. Nyiri Józsefné	7·20 K	31·20 K
<i>Kántorjánosi</i> : Kenyeret és bort 6 ízben a presbiterek	39 — K	39·— K
<i>Királydaróc</i> : Botos Lajos, Sulyok Ist- ván, Nagy Gerzsongyűj- tése Amerikában	671·50 K	
Urvacsorai kenyeret és bort adtak Uray István, M. Szabó Miklósné, Ba- róthy József, Baráth Zsig- mondné, Kovács Zsig- mondné	70·— K	741·50 K
Átvitel : ——— K	2152·94 K	

Áthozat : ——— K 2152·94 K		
<i>Krasznaszentmiklós</i> : A nagyméltóságu közös hadügyminiszter 30 mázsa harangöntésre alkalmas ágyuércet adományozott s ebből 3 új harang öntetett — vasálványokraté- tetett. A harang és vasálvány értéke	5400·—	K 5400·— K
<i>Mátészalka</i> : Iskolacélra M. sz. Takarékpénztár	73·—	K
Iskolacélra Ipar Keresked. Bank	30·—	K
Iskolai célra Hitelszövetkezet	50·—	K
Szegényalapra Hitelszövetkezet	15·—	K
Szegényalapra özv. Füzeséry Istvánné	5·—	K
Szegényalap. Tárkányi Sándor és neje	2·—	K
Szegényalapra Lökös Erzsébet	2·—	K
Szegényalapra Szabó Mihály	10·—	K
Szabó G. és József, özv. Géresi Ferencné, Brader Juliánna és Róza 1—1 korona	5·—	K
Külön alapra Szepesi Ilonka és Klárka	20·—	K
Nagy Zsigmond	50·—	K
Kincses Pista, Ilonka, Józika és Endre	20·—	K
Kutnyir Elek	2·—	K 284·— K
<i>Mérk</i> : Harang-alapra az egyházközség tagjai adakoztak	900·—	K 900·— K
<i>Nagydobos</i> : Árviz-segély	100·—	K 100·— K
Átvitel : ——— K	8836·94	K

	Áthozat : — — — K	8836·94 K
<i>Nagyecsed</i> :	Bulyaky Gábor Amerikából 10 — K	
	Molnár Bálint . . . . . 10 — K	
	Fehér Andrásné kenyeret 2-szer . . . . . 7 — K	
	Berey József bort 1 ízben 15 — K	42 — K
<i>Nagykároly</i> :	Vigh Ferencz és neje Ujlaky Mária közig. célra 20 — K	
	Kovács György keresk. a templomba futószőnyegget adott . . . . . 180 — K	
	Özv. Lukács Györgyné az urasztalára egy terítőt . 65 — K	
	Tóth György és neje Krizbai Klára közig. célra . 12 — K	
	Hauffel Sámuelné szül. Böhm Irma urasztali terítőt . . . . . 12 — K	
	Özv. Kajdi Lászlóné szül. Balog Juliánna urasztali terítőt . . . . . 12 — K	
	Czompó István közig. célra 10 — K	311 — K
<i>Nyirparasznya</i> :	Egyház részére adakoztak: Luby Gyula . 4·50 K	
	Özv. Suba Ferencné . 2 — K	6·50 K
<i>Olcsva</i> :	Urasztalára kenyeret és bort adtak : id. Tóth Péter, Nagy Imréné, Borbás Sándorné, Nagy Sándor, Huszti István, Balogh Károly, Tóth Károly 48 — K	48 — K
<i>Olcsvaapáti</i> :	Urasztalára kenyeret adott : Gindele Albertné, M. Szabó Lajosné, id. Szászi Józsefné, ifj. Kósa Sándorné, Szabó Józsefné, M. Szászi Andrásné . 18 — K	
	Bort adott: Fóris Lajos lelkész és Szászi Andrásné 1—1 ízben, a presbiterium 6 ízben . . 64 — K	
	Átvitel : — 82 — K	9244·44 K

Áthozat : —82.— K 9244·44 K	
Szabó Juliánna és Szabó S.	
Amerikából az egyház részére 10 — 10 K-átküldtek	
20.— K	102.— K
<i>Opályi</i> : Egyház közszükségleteire : Rácz	
János	4.— K
Takács Pál és Gyula	20.— K
Szabó Lajos	5.— K
Uzonyi Antal	5.— K
34.— K	
<i>Papos</i> : Templomépítési alapra adakoztak : Elek Mihály	
12.— K	
Szatmáriné	6 — K
Horváth Istvánné	20.— K
Tótfalusi András	6·98 K
Balog I.	6.— K
Id. Kovács István	60.— K
Balog János	6.— K
Demeter Erzsi	5.— K
Id. Kiss István	10.— K
Özv. Molnár Jánosné	4.— K
Szécsi Sándor	10.— K
Özv. Szombati Menyhértne	2.— K
Harangra adtak egyesek	280·98 K
428·96 K	
<i>Vitka</i> : Urvacsorai kenyeret és bort adtak : Fábíán Györgyné	
14.— K	
Csatlós Menyhértne	14.— K
Koncz Jánosné	14.— K
Balázs Istvánné	14.— K
Kaposi Ferencz	14.— K
Kiss Pál	14.— K
Fóris Jánosné adománya	3.— K
Perselypénz 1913. évben	35·50 K
122·50 K	
Összesen : 9931·90 K	

16. Jótékonytágot gyakoroltak a következő egyházak:
 Bere 2·21 K, Börvely 54 K, Csomaköz 1·10 K, Domahida 13 K, Érdengeleg 29·56 K, Érendréd 146·37 K, Érkörtvélyes 68 K, Fábíánháza 30·50 K, Gebe 25·19 K, Gencs 49·02 K, Hodász 19·50 K, Ilk 17·40 K, Iriny 61·58 K, Kaplony 10 3 4 K, Kántorjánosi 2 10 K, Királydaróc 17·77 K, Kismajtény 11 K, Krasznaszentmíklós 5 K, Mátészalka 262.— K, Mérek 3 K, Nagydobos 4 K, Nagyecsed 62 K, Nagykároly 110·50 K, Nyir-

meggyes 11·32 K, Nyirparasznya 3 K, Olcsvaapáti 19·10 K,
Papos 10·09 K, Szamosszeg 162·72 K, Szaniszló 10 K, Vitka 5.
Összesen : 678·73 K.

II. Anyagi élet és igazgatás.

17. Presbiterium minden egyházban törvényszerűen van megalkotva s jegyzőkönyveit a törvénynek megfelelőleg lelkész vezeti két (2) egyházban, 2 egyházban s.-lelkész, 26 egyházban ref. tanító és 5 egyházban más egyén — mint választott egyházi jegyző vezeti.

18. Az anyakönyvek minden egyházban rendesen vezetnek s van külön áttértek és kitértek anyakönyve.

19. Megőriztetnek az egyházmegyei, kerületi és konventi jegyzőkönyvek, a körrendeletek, miután minden egyházban külön példány küldetik — nem jegyzőkönyveltetnek.

20. Leltár (III. t.-c. 4. §.) van minden egyházban s törvényszerűen kiigazítva.

21. Lelkeszi napló, iktató és postakönyv van mindenütt.

22. Telekkönyvileg rendben vannak az egyházak.

23. Számadás végeredménye a 35 egyházban összesítve :

Bevétel	380768 K 26 f.
Kiadás	287658 K 85 f.
Maradvány	94392 K 28 f.
Követelés	14181 K 40 t.
Hiány	1282 K 87 f.

24. Alapítványok :

Bere : Orgona-alap . . . . . 30·— K

„Szegény-alap“ Buttyán Mihály-féle

szegény-alap . . . . . 400·— K

Csomaköz : Buttyán Mihály-alap . . . . . 400·— K

Dobra : Sógor Antal örökösei . . . . . 200·— K

Özv. Gáti Lászlóné . . . . . 100·— K

Domahida : Özv. Domahidi Sándorné ala-

pitvány . . . . . 200·— K

Érdengeleg : Bük László-féle isk. alap. . . . . 430·— K

Boér Gusztáv földpótlék . . . . . 200·— K

Regale kötvény . . . . . 395·— K

Átvitel : 2355·— K

	Áthozat :	2355.—	K
	Néhai Vaday Zsuzsánna ha- gyománya templom és to- ronyépítésre	2452.50	K
	Tóth Imre-alap toronyépítésre	41.88	K
<i>Érendréd :</i>	Kossuth Lajos alap	24.45	K
	Szegény tanulók vallásos könyv- alap	107.57	K
	Árva-alap	387.03	K
	Szegényalap	371.55	K
	Uj temető földvételi alap	406.56	K
	Uray István alap	391.95	K
	Kölcsön magtári pénzalap	943.49	K
	Harang alap	39.38	K
	Orgona alap	8.20	K
	Vaday Zsuzsánna alap	2898.27	K
	Teleki Erzsébet alap	220.06	K
	Veres Lajos alap	515.—	K
	Hitelszövetkezeti részvény	50.—	K
<i>Érkörtlélyes :</i>	Dalegylet	498.—	K
	Takácsi alap	344.—	K
	" "	410.—	K
	Pataky Ernő alap	58.—	K
	Toronyóra alap	532.52	K
	Iskola alap	105.93	K
	Harang alap	63.95	K
	Kovács Gábor alap	981.86	K
	Kovács egyházi alap	4500.—	K
	Magtári alap	2459.—	K
<i>Gencs :</i>	„Csomay Vilhelmina-féle alap“	171.17	K
	Kardos Lipót gencsi alapja	1000.—	K
	Gyene István alapítványa 11 hold föld pénzértéke	2200.—	K
<i>Géres :</i>	Miklóssy alap	1000.—	K
	Szegényalap	165.72	K
	Orgona alap	441.15	K
	Harang alap	43.09	K
	Iskola alap	32.65	K
<i>Ilk :</i>	Kalmárné-féle alap	2000.—	K
	Átvitel :	28219.93	K

	Áthozat :	28219·93	K
<i>Iriny</i> :	Egyházi alap	125·—	K
	Szegényalap	50·—	K
	Iskolai alap	50·—	K
<i>Kaplony</i> :	Egyházfentartási alap	1480·92	K
	Iskolaépítési alap	4871·42	K
<i>Kántorjánosi</i> :	Orgona alap	229·52	K
	Klein Sámuel alap	200·—	K
	Mándi Ignác alap	2000·—	K
<i>Királydarácz</i> :	Magtári alap	2322·13	K
<i>Mátészalka</i> :	Kincses alapítvány	286·94	K
	Temető alap	1663·58	K
	Gyászkocsi alap	50·50	K
	Lelkészlak építési alap	825·73	K
	Kerekes Ignác alapítvány	296·93	K
	Vasuti föld kisajátítási alap . .	322·15	K
	Schvarc Mór isk. alapítv.	265·62	K
	Sz. Schvarcz Jakab isk. ala- pitvány	200·—	K
	Sz. Schvarcz Jakab egyházi alapítvány	200·—	K
	Egyházi szegényalap	245·20	K
	Gál György alapítvány	200·—	K
	Templomi székalap	14·13	K
	Felsőbb tanulók segítő alapja .	223·80	K
	Népiskolai tanulók segítő alapja	244·04	K
	Szepessy alap	52·55	K
	Kádár Istvánné sz. Nagy Ju- liánna alap	1000·—	K
	Kóródy szegény alapítvány . . .	1200·—	K
	Özv. Kerekes Ferenczné sz. Kóródy Ida alap	44000·—	K
	Kóródy Ida egyházfenntar- tási alap	500·—	K
	Nagy Zsigmond alap	50·—	K
<i>Nagyecsed</i> :	Berey József alapítvány	100·—	K
<i>Nagykároly</i> :	Tóth Lajos alap	2395·40	K
	Sipos hagyaték	971·29	K
	Turbucz alapítvány	563·86	K
	Átvitel :	95420·64	K

	Áthozat:	95420·64 K
Harang alap		125 72 K
Kisajátítási alap		1188·58 K
Tilyés Zsuzsánna alap		300·— K
<i>Szamosszeg</i> : Kósa Mihály alap , ...		400·— K
<i>Vitka</i> : Szalay-féle hagyomány		11882·— K
és 40 kis hold föld		20000·— K
és betáblázva és kötelezvényen		4700·— K
	Összesen :	134016·94 K

Alapítványok a célnak megfelelőleg használatnak.

25. Az egyházak jövedelmei, kamatok, haszonbérek, egyházi adók pontosan befolytak 18 egyházban, 15 egyházban van több, kevesebb hátralék, melyek közigazgatási uton hajtathatnak be. Érdengelegen a behajtás iránt intézkedés nem történt. — Jármiban a közigazgatási hivatal a behajtást nem teljesítette.

26. Az egyes egyházak adósságainak kimutatása :

Folyószám	Egyház neve	Adósság		Kamat hány % ?	Törlesztés módja
		K	f		
5	Bere	2763	87	$7\frac{1}{2}\%$	a tőke 10% -a amortizációs
	Börvely	9000	—	$5\frac{3}{4}\%$	
	Dobra	1400	—		évenként 400 K törl. közalapi tőkesegély
	Érdengeleg	600	—	6%	
	Fábiánháza	3000	—	1%	Félévenként egyházi jövedelemből
10	Gebe	7000	—	8%	
	Gencs	2310	—	8%	amortizációs
	Géres	25800	—	$11-12\%$	
	Hodász	21400	—	$5\cdot2\%$	Tetszés szerint törl.
	Ilk	4600	—	8%	
15	Iriny	3000	—	$1\frac{1}{2}\%$	amortizációs
	Jármí	6000	—	$1\frac{1}{2}\%$ 4000 tőkesegély után a töbír. 6%	
	Kaplony	2000	—	$1\frac{1}{2}\%$	amortizációs
	Kántorjánosi	17026	91	részben 6% -ra $1\frac{1}{2}\%$	
	Királydarócz	25000	—	20000 K után $5\cdot5\%$ 5000 K után 1%	50 évi törlesztés
20	Kismajtény	8000	—	$1\frac{1}{2}\%$ -kal a tőkét is törleszti	
	Krasznaszentmiklós	7000	—	6%	11579·16 K 100 féléven át 5109·34 K 2 év alatt évi 589 K 86 f törléssel 200 K tőkesegély $1\frac{1}{2}\%$ törl.
	Mátészalka	16688	50	5%	
	Mérk	10000	—	5%	Félévi részletekben Félévenként
	Nagydobos	14000	—	8%	
25	Nagykároly	12824	98	$4\frac{1}{2}\%$	amortizációs 65 év
	Nyirmeggyes	16000	—	12000 kor. $5\frac{1}{2}\%$ 4000 kor. 6%	
	Nyirparasznya	12000	—	1200 K után 8% 5000 K után $5\cdot70\%$ 6000 K tőkesegély	amortizációs
	Olcsva	10400	—	400 K után 6% 10000 K után $4\frac{3}{4}\%$	
	Olcsvaapáti	6142	29	4352·29 K után $5\frac{1}{2}\%$ 1250— K után 6% 540— K után 7%	Félévenként Tőkesegély
28 egyház	Papos	9500	—	$1\frac{1}{2}\%$ tőkesegély	
	Szamosszeg	22500	—	$5\cdot8\%$	
	Szaniszló	6000	—	$1\frac{1}{2}\%$	
28 egyház		281956	55		

27. Állami adó 31 egyházban ki van fizetve. (Géres) adóhátralék 84 korona, illeték hátralék 38 korona. (Kántorjánosi) adóhátralék 430 korona 13 fillér. (Papos) adóhátralék 18 kor. 26 fillér. (Szamosszeg) adóhátraléka 1000 korona.

28. Földadót az egyház fizeti a belhivatalnokok földje után 32 helyen, belhivatalnokok 1, s közösen az egyház és belhivatalnokok 2 helyen.

29. Belhivatalnokok teljesen kivannak fizetve 31 egyházban. (Érdengelegen) lelkésznek hátraléka van 3 h. 10 l. (Géresen) 10 m³ fa. (Nagydoboson) lelkésznek 600 korona. (Vitkán) mintegy 4 véka buza.

30. A templom jó állapotban van 29, javításra vár 7 egyházban, lelkészlak jó 28, javításra vár 4, rossz 3 egyházban; az iskola jó 21, javításra vár 6, rossz 1 egyházban; melléképületek jók 25, javításra vár 9, rossz 1 egyházban

31. Az egyházi épületek mind a Fonciére-nél vannak biztosítva, a biztosítások összértéke 784,230 korona 64 fillér, hátralék (Gebe) 300 korona. (Géres) 17 korona.

32. Új építkezés történt 8 egyházban 23785 korona 59 fillér értékben.

33. Épületek jó karban tartására 35 egyházban 31323 korona 24 fillér fordítatott.

III. Népiskolai adatok.

34. Tanköteles 6—12 évig	fi	2329	
	nő	2198	összesen 4527
iskolába jár	fi	2074	
	nő	1927	összesen 4001
iskolát elhagyta	fi	101	
	nő	93	összesen 194
iskolázatlan	fi	157	
	nő	152	összesen 309
35. Tanköteles 12—15 évig	fi	917	
	nő	887	összesen 1804
iskolába jár	fi	660	
	nő	603	összesen 1263

36., 37., 38., 39., 40. számok részletes kimutatása:

Egyház neve	Hány osztályu az iskola			Konfirmáltak			Milyen a tanítás eredménye ?	Az iskola felszerelése milyen ?		
	fiu	leány	vegyes	fi	nő	összes		Tanszerekben ?	Egészségi tekintetben ?	
Bere	—	—	I-VI.	6	9	15	igen	jó	teljes	kifogástalan
Börvely	—	—	I-II.	17	18	35	„	jeles	„	jó
„	II-VI.	—	—	—	—	—	„	kitünő	„	„
„	—	III-VI.	—	—	—	—	„	kitünő	„	„
Csomaköz	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—
Dobra	—	—	I.	20	19	39	igen	—	hiányos	megfelelő
„	—	—	—	—	—	—	„	—	„	„
„	—	—	—	—	—	—	„	—	„	„
Domahida	—	—	—	2	1	3	—	—	—	—
Érdengeleg	—	—	—	2	4	6	—	—	—	—
Érendréd	—	—	—	8	8	16	—	—	—	—
Erkörtvélyes	—	—	VI.	12	11	23	igen	jó	megfelelő	megfelelő
Fábiánháza	—	—	I-II.	5	7	12	„	jó	jó	jó
„	—	—	III-VI.	—	—	—	„	„	„	„
Gebe	I-VI.	—	—	9	4	13	„	jó	„	„
„	—	I-VI.	—	—	—	—	„	jó	„	„
Géncs	—	—	I-II.	6	6	12	„	jeles	teljes	megfelelő
„	—	—	III-VI.	—	—	—	„	kitünő	„	„
Géres	—	—	I-II.	15	19	34	„	jeles	„	kifogástalan
„	—	—	III-VI.	—	—	—	„	jeles	„	„
Hodász	—	—	I-II.	8	6	14	„	jó	hiányos	„
„	—	—	III-V.	—	—	—	„	jó	„	„
Ilk	—	—	I-V.	12	6	18	„	jó	teljes	teljes
„	—	—	III-VI.	—	—	—	„	jó	„	„
Irinny	—	—	I-II.	10	10	20	„	kitünő	„	megfelelő
„	—	—	III-VI.	—	—	—	„	kitünő	„	„
Jármi	—	—	I-II.	7	5	12	„	kitünő	„	„
„	—	—	III-VI.	—	—	—	„	elégs.	„	„
Kaplony	—	—	I-V.	3	3	6	„	jeles	hiányos	kifogásolható
Kántorjánosi	—	—	I.	18	24	42	„	kitünő	megfelelő	megfelelő
„	—	—	II-III.	—	—	—	„	jeles	„	„
„	—	—	IV-VI.	—	—	—	„	jeles	„	„
Királydaróc	—	—	—	13	16	29	„	—	—	—
Kismajtény	—	—	—	8	8	16	„	—	—	—
Kr.-szentmiklós	—	—	—	—	—	—	„	—	—	—
Mátészalka	I.	—	—	21	36	57	„	jeles	szab. szerü	szab.-szerü
„	II-III.	—	—	—	—	—	„	kitünő	„	„
„	IV-VI.	—	—	—	—	—	„	kitünő	„	„
Átvitel :	—	—	—	203	221	424	—	—	—	—

Egyház neve	Hány osztályu az iskola			Konfirmáltak			Milyen a tanítás eredménye ?	Az iskola felszerelése milyen ?	
	fiu	leány	vegyes	fi	nő	összes		Tanszerekben ?	Egészségi tekintetben ?
Áthozat : Mátészalka	—	—	—	203	221	424	—	—	—
"	—	I-II.	—	—	—	—	jeles	szab.-szerü	szab. szerü
Mérk	—	III-VI.	—	—	—	—	kitünő	"	"
"	—	—	I-II.	8	14	22	"	jeles	megfelelő
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	jó	"
Nagydobos	—	—	I-II.	9	14	23	"	kitünő	csaknem jó
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	kitünő	"
Nagyecsed	III-VI.	—	—	44	50	94	"	—	megfelelő
Nagykároly	I-VI.	—	—	50	70	120	"	jeles	hiányos
Nyírmeggyes	—	—	I.	20	17	37	"	kitünő	törv. szerü
"	—	—	II-III.	—	—	—	"	jó	"
"	—	—	IV-VI.	—	—	—	"	jó	"
Nyírparsznya	—	—	I-VI.	3	4	7	"	jeles	hiányos
Ocsva	—	—	I-II.	12	9	21	"	kitünő	megfelelő
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	kitünő	"
Ocsvaapáti	—	—	I-II.	9	5	14	"	kitünő	"
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	elégs.	Egyik tanterem méretei nem megfelelőek
Ópályi	—	—	I-VI.	7	5	12	"	elegs.	szab.-szerü
Papos	—	—	I-V.	6	—	6	"	jó	hiányos
Szamosszeg	—	—	I.	28	15	43	"	kitünő	rossz
"	—	—	II.	—	—	—	"	kitünő	némileg kifogásolhat.
"	—	—	III-IV.	—	—	—	"	kitünő	"
"	—	—	V-VI.	—	—	—	"	jó	"
Szaniszló	—	—	I-VI.	—	—	—	"	jeles	részleges
Vitka	—	—	I-II.	6	5	11	"	elégs.	megfelelő
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	jó	"
Összesen :	—	—	—	405	429	834	—	—	—

41. szám.

Esperesi jelentés

a nem református tanintézetekbe járó ref. növendékek val-
lásos oktatásáról az 1913—14-ik tanévben.

1. *Nagykároly*. A róm. kath. kegyesrendi főgymnáziumban
a vallást tanította ifju Kürhy Károly segédlelkész.

VIII. osztály Tankönyv: A magyarországi prot. egyházak
története, írta Dr. Balogh Ferenc. Heti 1 óra. Növendékek
száma 4.

VII. osztály. Tankönyv: Ker. hittan és erkölcstan, írta Dr.
Erdős József. Heti óra szám 1. Tanulók száma: 5.

VI. osztály. Tankönyv: Ker. egyháztörténet, írta S. Szabó
József. Heti óra 1. Tanulók száma: 5.

V. osztály. Tankönyv: Ker. egyháztörténet, írta S. Szabó
József. Heti óra 1. Tanulók száma: 5.

IV. osztály. Tankönyv: Ker. erkölcstan, írta S. Szabó
József. Heti óra 1. Tanulók száma: 7.

III. osztály. Tankönyv: Ker. hittan, írta Barla Jenő. Heti
óra 1. Tanulók száma: 9.

II. osztály. Tankönyv: Az ujszövetségi kijelentés története,
írta Farkas Kálmán. Heti óra 1. Tanulók száma: 8.

I. osztály. Tankönyv: Ó szövevényi kijelentés története, írta
Farkas Kálmán, Heti óra 1. Tanulók száma 13.

Ref. tanulók összes száma az I—VIII. osztályban 56.
Tiszteledij az államtól 700 korona, az egyháztól —.

Nagykároly. Állami polgári fiuiskolában a hittant tani-
totta ifju Kürthy Károly segédlelkész.

IV. osztály Tankönyv: Keresztyén erkölcstan, írta S.
Szabó József. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 10.

III. osztály. Tankönyv Ker. hittan, írta Barla Jenő. Heti
óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 10.

II. osztály. Tankönyv: Ujszövetségi kijelentés. Irta Farkas Kálmán. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 19.

I. osztály. Tankönyv: Ószövetségi kijelentés, írta Farkas Kálmán. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 11.

Tanulók száma az I—IV. osztályban 50. Heti óra 2. Tiszteletdíj az államtól 100. korona.

Nagykároly. Állami polgári leányiskolában tanította a hit-tant ifju Kürthy Károly segédlelkész.

IV. osztály. Tankönyv, mint a fiuiskolában. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 10.

III. osztály Tankönyv, mint a fiuiskolában. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 20.

II. osztály. Tankönyv, mint a fiuiskolában. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 18.

I. osztály. Tankönyv, mint a fiuiskolában. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 18.

Tanulók száma az I—IV. osztályban 66. Heti óra 2. Tiszteletdíj az államtól 100. korona.

Nagykároly. Állami elemi iskolában vallást tanított:

I. és II. fiu osztályban: ifju Kürthy Károly segédlelkész.

III—IV. fiuosztályban: ápril. 1-ig Pálur István, azután Kürthy Zoltán segédlelkész.

I. leányosztályban: Pálur István és Kürthy Zoltán.

II. „ Kürthy Károly.

III—IV. „ Kürthy Károly.

V—VI. „ Pálur István és Kürthy Zoltán.

Tanulók száma: 109 fiu, 168 leány, összesen 277.

Heti óra fiuknál 6, leányoknál 6, összesen 12.

Tiszteletdíj (hitoktatói) az államtól: 480 korona.

2. *Mátészalka.* Állami polgári fiuiskola, vallást tanította: Hadady István segédlelkész, hetenkint 4 órán.

Tankönyvek: I—II. osztályban: Biblia ismertetés. Irta Dr. Bartók György. III. osztályban: Ker. hittan Irta: Barla Jenő. IV. osztályban: Ker. erkölcstan. Irta. S. Szabó József. Tanulók száma: 40. Tiszteletdíj az államtól 200 korona. Községi elemi iskola. Tanulók száma fiu 24, leány 9, összesen 33. Heti óra 2. Tiszteletdíj nincs.

3. *Domahida.* Állami elemi iskolában a vallást tanította az állami elemi iskola igazgatója.

Tanulók száma az I—VI. osztályban fiu 23, leány 19 = 44. Heti óra 2. Tiszteletdíj az államtól 100. korona.

4. *Érdengeleg.* Állami elemi iskolában a vallást tanította Nagy Károly lelkész, az éneket Gellért Gyula áll. elemi tanító. Tanulók száma fiu 23, leány 23 = 46. Heti óra 2. Tiszteletdíj az államtól 100. korona.

5. *Érendréd.* Állami elemi iskolában a vallást tanította Csutoros Albert lelkész, az éneket Szaleczki Miklós állami tanító. Tanulók száma fiu 46, leány 58 = 104. Heti óra 4, melyből 1 óra énektanításra fordítatik. Tiszteletdíj az államtól 180 K.

6. *Kismajtény.* Az állami elemi iskolában a vallást és éneket tanította Rácz Elek lelkész heti 2 órán. Tanulók száma: fiu 39, leány 29, összesen 68. Tiszteletdíj az államtól 60 korona.

7. *Királydarácz.* Az állami elemi iskolában a vallást és éneket tanította M. Szabó Miklós lelkész, heti 6 órán, az ismétlő iskolában heti 1 órán, iparos tanonciskolában heti 1 órán. Tanulók száma az elemi mindennapi iskolában fiu 43, leány 27, összesen 70. Tiszteletdíj az államtól 180 korona, az egyháztól 60 korona.

8. *Krasznaszentmiklós.* Az állami elemi iskolában a vallást tanította Csighy István lelkész. Heti óra 2. Tanulók száma fiu 2, leány 1, összesen 3. Tiszteletdíj az államtól 100 korona.

9. *Nagyecsed.* Az állami elemi iskolában és az ismétlő iskolában a vallást és éneket tanította előbb Szirbik Sándor, azután február 15-től Nemes Imre segédlelkész. Tanulók száma a mindennapi iskolában fiu 165, leány 197, összesen 362. Heti óra 16 a mindennapi iskolában, 4 óra az ismétlőben. Tiszteletdíj az államtól 640 korona, az egyháztól 800 korona, lakás és 1¹/₂-öl fa.

10. *Ópályi.* Községi elemi iskolába járt 5 ref. tanuló, akik bejártak a ref. elemi iskolába hittant tanulni, heti 2 órán. Díjazás semmi.

11. *Szaniszló.* Az állami iskolába járt 11 ref. tanköteles. Hittant tanította Takács Ferenc lelkész. Tiszteletdíj az államtól 60 korona.

IV. Népmozgalmi adatok:

Egyház neve	Született						Meghalt			Házasságra lépett		Reverzalist adott		Népesség		
	Törvényes		Törvénytelen		Összesen		Együtt			ref. pár	vegyes pár	javunkra	kárunkra	fi	nő	összesen
	fi	nő	fi	nő	fi	nő	Együtt	fi	nő	összesen						
Bere	7	11	—	—	7	11	18	5	9	14	3	—	—	234	247	481
szórványban														3	4	7
Börvely	30	23	3	5	33	28	61	26	23	49	19	—	—	872	825	1697
Csomaköz	—	—	1	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—	28	31	59
szórványban														2	3	5
Dobra	27	39	1	—	28	39	67	24	29	53	5	3	—	730	781	1511
Domahida	6	6	1	1	7	7	14	6	7	13	2	—	—	194	202	396
Érdengeleg	4	2	—	—	4	2	6	2	4	6	4	—	—	133	150	283
Érendréd	10	13	2	—	12	13	25	5	6	11	2	3	3	473	535	1008
Erkörtvélyes	44	24	1	1	45	25	70	32	17	49	8	1	1	687	675	1362
szórványban														23	25	48
Fábiánháza	27	22	—	1	27	23	50	9	21	30	17	—	—	654	678	1332
szórványban														80	49	129
Gebe	17	16	2	2	19	18	37	18	10	28	9	1	1	480	541	1021
Genes	21	12	—	1	21	13	34	9	10	19	10	1	—	450	551	1001
Géres	13	13	7	1	20	14	34	14	10	24	13	—	—	508	652	1160
Hodász	17	8	1	5	18	13	31	9	7	16	6	5	—	362	415	777
szórványban														86	89	175
Ilk	18	23	2	1	20	24	44	12	16	28	9	—	—	403	444	847
Iriny	7	14	—	—	7	14	21	4	4	8	8	—	—	272	274	546
szórványban														6	5	11
Jármí	9	13	3	1	12	14	26	4	7	11	4	—	—	236	240	476
Kaplony	5	2	—	—	5	2	7	1	1	2	1	—	—	140	152	292
Kántorjánosi	37	35	4	5	41	44	85	15	19	34	11	5	2	779	837	1616
Királydáróc	7	10	—	—	7	10	17	5	8	13	4	2	—	243	333	576
szórványban														20	24	44
Kismajtény	7	8	—	4	7	12	19	11	8	19	3	1	—	294	324	618
Kr. szt.-miklós	4	4	—	—	4	4	8	—	1	1	1	—	—	54	66	120
szórványban														6	4	10
Mátészalka	66	59	8	6	74	65	139	38	43	81	24	8	1	1856	1638	3494
Mérk	25	25	—	1	25	26	51	10	12	22	12	—	—	355	356	711
szórványban														80	75	155
Nagydobos	24	23	2	1	26	24	50	12	11	23	8	3	1	571	735	1306
Nagyecsed	56	87	7	10	63	97	160	43	57	100	52	2	—	1982	1948	3930
Nagykároly	50	39	5	5	55	44	99	59	39	98	27	16	1	1780	1748	3528
Nyirmeggyes	40	32	—	1	40	33	73	30	18	48	15	6	—	839	826	1665
Összesen:	578	684	50	52	628	619	1247	404	397	801	277	57	10	15915	16482	32397

Egyház neve	Született							Meghalt			Házasságra lépett		Reverzalist adott		Népesség		
	Törvényes		Törvénytelen		Összesen		Együtt			összesen	ref. pár	vegyes pár	javunkra	kárunkra	fi	nő	Összesen
	fi	nő	fi	nő	fi	nő		fi	nő								
Áthozat :	578	684	50	52	628	619	1247	404	397	801	277	57	10	1	15915	16482	32397
Nyirparasznya	4	11	2	2	6	13	19	3	9	12	1	1	1	—	87	82	169
Ólesva	18	6	1	2	19	8	27	11	7	18	6	—	—	—	425	465	890
Ólesvaapáti	12	15	—	1	12	16	28	10	10	20	5	—	—	—	390	397	787
Ópályi	14	16	—	—	14	16	30	8	4	12	2	3	—	—	287	258	545
Papos	3	3	—	1	3	4	7	—	2	2	1	1	—	1	103	102	205
Szamosszeg	41	35	4	4	45	39	84	27	21	48	11	—	—	—	1365	1268	2633
Szaniszló	19	15	—	—	19	15	34	14	7	21	6	—	—	—	342	360	702
szórványban															14	21	35
Vitka	13	16	—	2	13	18	31	15	14	29	12	3	—	—	510	511	1021
Összesen :	702	684	57	64	759	748	1507	492	471	963	321	65	11	2	19438	19946	39384

Kelt Nagyecsedén, augusztus hó 29.

Berey József
esperes.

